

15/4/83

EL LLENGUATGE

Els esportistes

D'una banda, hi ha qui recorre més o menys habitualment a les formes *deport* i *deportista* en lloc de *esport* i *esportista*; i de l'altra, hi ha qui dubta de la bondat o, si es vol, de l'admissibilitat de la forma *esportista*, pel fet que no la troba al Diccionari normatiu, és a dir, al Diccionari Fabra. I encara hi podríem afegir que no manca qui, gosaríem dir —sense propòsit d'ofendre'l— rutinàriament, manté la grafia originària anglesa *sport*. Per tot plegat, doncs, escau que, tal com ens suggereix un amable lector, resumim en aquest comentari la informació disponible sobre aquest tema.

El Diccionari Fabra —i, és clar, totes les altres obres que li són tributàries— recull les dues formes *deport* i *esport*, la primera significant «recreació, esbarjo, comunament a l'aire lliure», i la segona «joc o exercici corporal en què es fa prova d'agilitat i destresa o de força, i que aprofita al cos i a l'esperit, al qual dona promptitud, ardidesa, tenacitat, etc., com són els jocs de pilota, la natació, l'excursionisme, etc.». *Deport* és un mot de la llengua antiga, caigut més o menys en desuetud, i és evident que l'ús que avui alguns en fan obeeix més a la influència del castellà que no pas a la llengua dels nostres clàssics, en què tenia el sentit general que li reconeix el Fabra i que hem transcrit, de recreació que no suposa necessàriament l'exercici físic. *Esport*, en canvi, és un mot pres modernament de l'anglès *sport* i adaptat a la nostra morfologia, amb la mateixa lleu modificació de què han resultat les formes *eslògan*, *eslip*, *esnob*, etc. La semblança entre *deport* i *esport* no és pas deguda a l'atzar, car el mot anglès *sport*, tal com és fàcilment endevinable, prové del llatí —a través del francès, indica Coromines—, de la mateixa forma que en català va donar *deport*. Malgrat, doncs, que es poden considerar formes divergents, reconeixem avui a *deport* i *esport* valors diferents, i és a aquesta darrera forma a què hauríem de recórrer exclusivament com a terme genèric designant l'atletisme, la natació, el futbol, etc. Relacionat directament amb *deport* tenim únicament el verb *deportar-se*, netament arcaïtzant. *Esport*, en canvi, ha originat els derivats *esportiu*, *esportivament*, *esportivitat* i... *esportista*, forma que, contra el que sembla indicar el nostre comunicant, figura ja al Fabra (el trobem a l'apèndix de la sisena edició), així com, certament, a la Gran Enciclopèdia.

Albert Jané